

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum X. Inter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

SUMMARIUM.

1. Capitulum absentem illegitimè Prælatum suum monere quidem potest, & rogare, ut redeat, citare tamen authoritativè non potest.
2. Sed nec Superior contra talem absentem, quamvis monitus de reditu fuerit, statim procedere potest ad privationem.
3. Unde tres modos referunt aliqui, quibus censeri possit renuntiasse aliquis beneficium.

Notandum primò. Capitulum Prælatum ab Ecclesia illegitimè absentem, potest quidem revocare, seu monere, ut redeat, sed non citare authoritativè, in ordine ad privationem, cum ea à Superiore fieri debeat, ita dixi etiam in c. præcedente, & tradit Innocent. hic asserens quantumcumque subditi moneant Prælatum, vel locum de redeundo, non possunt tamen procedere ad eligendum sine authoritate illius, in cujus manibus ille potest renunciare, vel, qui Jurisdictionem habeat, ut eum removeat.

Notandum secundò. Superior non statim procedere debet contra absentem à beneficio, etiam monitus, ut eum destituat, & alteri conferat, sed expectandum, donec vel contumacia, & temeritas clarè appareat, vel quòd beneficium pro derelicto habeat, eique tacitè renuntiet. Habenda tamen etiam est ratio Ecclesie, ut ob absentiam beneficiatij, aut pastoris notabile detrimentum diu non pariat.

Adverte, quòd Glossa b. v. quadriennium Abb. n. 5. Mol. n. 4. tres modos afferant, quibus Clericus Beneficio suo renuntiare, seu illud pro derelicto habere censetur, ut alteri conferri possit. Primò: si militie nomen dedit, & re ipsa miles factus est, secundum receptam sententiam Innocent. in c. 1. de Apostatis n. 3. Gl. in c. ult. v. redierit hoc. tit. Clari in practica S. ult. q. 73. n. 6. Flamini de resignationibus lib. 1. q. 1. n. 22. neque opus esse, ut antecedit

monitio, tradit Glossa & Abb. loco cit. Ratio est, quia obligat se ad statum incompatibilem cum Clericatu argum. L. penult. ff. ex quibus causis majoris &c. ubi dicitur, quòd milites omnes discedere à signis, sine periculo non possint. Et Glossa ibidem ait: Miles, præstat Sacramentum per genium Principis, & Deum omnipotentem, quòd mortem Reipubl. causa non evitabit. Secundò: si beneficiarius matrimonium contraxit, prout dixi in c. 1. de Clericis conjugatis. Tertiò: si absens & monitus, ut redeat, in contumacia existat, ut hic.

CAPITULUM X.

Inter.

PARAPHRASIS.

Si Clerici beneficiarij ab Ecclesia seu præbenda sua sine justa causa discedant, atque congruo tempore expectati, non redeant, Episcopus eos privare potest, dummodo justo impedimento non detineantur, quòd minùs post monitionem revertantur.

SUMMARIUM.

Potest, qui illicitè à suo beneficio, residentiam requirente, discessit, licitè tamen, superveniente postmodum impedimento, absens morari, absque eo, ut incurrat pœnam privationis.

Notandum. Tamen beneficiarius absque justa causa, & sine Prælati licentia se absentaverit, si tamen postea redeundi impedimentum incidat, v. g. infirmitas, aut quia in loco beneficij periculum pestis, hostium, aut inimicorum probabiliter timeatur, beneficio privati, seu destitui non potest; nam impedimentum superveniens excusat à pœna, de non sistentibus se decretà, dummodo non sit voluntarium, seu affectatum, teste Bartolo in L. 2. §. simili modo ff. si quis cautionibus &c. Deinde opus est, ut impedimentum, quòd incidit, sit causa non veniendi; secus autem dicendum,

dum, si etiam non superveniente impedimento beneficiarius citatus ad terminum præfixum venire amplius non potuisset, sicut *Imola* hîc docet *in fine*. Quamvis in tali casu, si res adhuc integra sit, & electio, vel collatio alteri non facta, neque sententia privationis judicialiter lata, secundum æquitatem beneficiarius admitti debeat, aliâ ipsi pœnâ propter legitimam absentiam decretâ, *argum. o. precedentis*, cum moram commissam brevi tempore, purgare impedimentum excusans, non tantum absoluta impossibilitas, sed etiam difficultas non modica, consideratis personæ, loci, aliisque circumstantijs, intelligi debeat, *secundum Barthol. in L. continuus S. illud. n. 7. ff. de verborum obligationibus*.

CAPITULUM XI.

EX TUÆ.

PARAPHRASIS.

Si beneficiarius ab Ecclesia sua fraudulenter se absentârît, & citatio ad ipsum pervenire non possit, per trinum publicè affixum edictum citari debet; si neque tunc comparuerit, expectatis sex mensibus, si non venerit, secundum *Canones*, beneficium ei auferri debet.

SUMMARIUM.

1. Clericus absens illicitè, si malitiosè impediât, quominus ad se citatio perveniat, privari potest suo beneficio, post trinam, per edictum publicum, affixum ad valvas Ecclesie, monitionem, si intra sex menses non revertatur.
2. Et quamvis, non in omni casu, una peremptoria citatio cum legitimo tempore sufficiat, si à Iure trina requiratur, probabiliter tamen in hoc casu edicti ad valvas Ecclesie affixi, una peremptoria, cum tempore competente, sufficit.
3. Alius modus est procedendi contra Clericos taliter absentes per censuram

suspensionis & excommunicationis, & talium reductio utilis Ecclesie videbitur.

4. Et quamvis realiter degradatum non possit restituere, nisi solus Papa; verbaliter tamen depositum restituere nonnunquam potest etiam Episcopus.

Notandum. Tamen beneficiarius illegitimè absens personaliter citari debet, per nuncium, aut litteras, si sciatur, ubi sit, & citatio ad ipsum pervenire possit, uti in superioribus capitulis dictum; tamen si citatio ad ipsum, qui malitiosè absens, pervenire non possit, tunc publico edicto ad valvas Ecclesie affixo, ter citari debet, & postea, si intra sex menses non revertatur, beneficio privari. Ratio dari debet, quia si quis personaliter citatus, cum venire possit, non veniat, verè contumax reputatur, quia sciatur, quòd voluntatem veniendi non habeat; quam ob rem in tali casu, in quo etiam simpliciter, & de plano agitur, sufficit una citatio personalis. *Clem. 2. juncta Gl. V. citatione & V. non peremptorie, de verborum significatione*. At verò citatio per edictum efficit contumaciam fictè, & præsumptivè, cum certò non sciatur, num absenti innorescat, & idèò meritò statutum, ut trina citationis publicatio fiat, qua de re *Felinus in C. consuluit n. 8. de officio delegati*.

Sed dubitatur, an in hoc casu sufficiat una citatio per edictum peremptoria, dato tanto temporis spatio, quod satis sit pro tribus citationibus, ut si pro unâ citatione darentur decem dies ad comparandum, unicum edictum peremptorium affigatur, præfixo 30. dierum termino. Negat *Joan. And. hic & Abb. uterque n. 4. Felinus cit. loco*. ubi regulam tradunt, si lex requirat trinam citationem in ordine ad pœnam decernendam, non sufficere unam peremptoriam citationem; & hæc sententia vera est, si consuetudo sit, ut proclamatio præmittatur per præconem *juxta Clem. 1. de judicijs. juncta Glossa*, citius enim ejus rei cognitio perveniet ad absentem, si proclamatio